

سؤالات کنکوری فلسفه دوازدهم انسانی سری اول

۱ - کدام عبارت درباره «واجب الوجود بالغیر» صدق نمی کند؟ خارج از کشور ۱۴۰۲

۱) اگر علتش همیشگی باشد، همیشه هست.

۲) ذاتش نسبت به وجود و عدم تفاوتی نمی کند.

۳) اگر علتش باشد، نمی تواند نباشد.

۴) بودن و نبودنش مساوی است.

۲- هر یک از عبارت های «الف» و «ب» به ترتیب، با کدام یک از عوامل زمینه سازتفکر، در قرآن و

روش پیشوایان دینی، تناسب بیشتری دارد؟ خارج از کشور ۱۴۰۲

الف: قرآن کریم می فرماید: «اگر در آسمان و زمین خدایی جز خداییگانه بود، آن دو تباه می شدند».

ب: پیامبر (ص) فرمودند: «حکمت، گم شده مؤمن است. آن را طلب کنید حتی اگر نزد مشرک باشد».

۱) ارزش قائل شدن برای خود اندیشه و خردورزی - دعوت به یادگیری دانش تمدن های

دیگر

۲) ارزش قائل شدن برای خود اندیشه و خردورزی - بزرگداشت علم و حکمت به عنوان نتیجه

خردورزی

۳) طرح مباحث عقلی و استفاده از انواع استدلال - بزرگداشت علم و حکمت به عنوان نتیجه

خردورزی

۴) طرح مباحث عقلی و استفاده از انواع استدلال - فراخواندن مسلمانان به یادگیری دانش

دیگر تمدن ها

۳- مسئله اصالت وجود و اصالت ماهیت، در پاسخ به کدام سؤال طرح می شود؟

خارج از کشور ۱۴۰۲

۱) گوناگونی موجودات مختلف، ناشی از وجود آنها است یا ماهیت شان؟

۲) آیا وجود و ماهیت دو مفهوم اند یا دو لفظ برای بیان یک مفهوم؟

۳) موجودات، مصداق مفهوم ماهیت اند یا مصداق وجود؟

۴) از هر شیء خارجی، چند مفهوم در ذهن می آید؟

۴- بر اساس تفسیر قطب‌الدین رازی از حکمت اشراقی سهروردی، پایه اصلی این حکمت کدام است؟
سراسری ۱۴۰۱

۱) کشف و شهود ۲) نور عقل آدمی

۳) حکمت شرقیان فارس ۴) سیر و سلوک و مجاهده

۵- حمل «اسم بر لفظ» و «گرد بر دایره» به ترتیب، با کدام مورد یکسان است؟ سراسری ۱۴۰۳

۱) دارای برگ بر درخت - قیمتی بر طلا ۲) انسان بر رشدکننده - جسمانی بر هوا

۳) شکل بر پنج ضلعی - ادیب بر شاعر ۴) موجود بر ماهیت - فرد بر عدد اول

۶- کدام مورد را می‌توان به نحو خاص لازمه اصل وجوب علی دانست؟ سراسری ۱۴۰۳

۱) وجود همه موجودات، پس از وجود علت آنهاست.

۲) هر جزئی از اجزای جهان به جزء دیگر نیازمند است.

۳) ماهیت ممکنات نسبت به وجود و عدم، مساوی است.

۴) بود و نبود علت نشانه بود و نبود معلول است و برعکس.

۷- کدام مورد در شمار کارکردهای عقل در مرحله بالملکه است؟

سراسری ۱۴۰۳

۱) درک تأثیر گذر زمان بر جسمی مانند A

۲) جست و جوی علت روشنایی پس از دیدن آن

۳) تشخیص تعارض دو رفتار و تأثیر آن بر مخاطب

۴) فهم اینکه دو جسم، هم زمان در یک جا نمی‌گنجند

۸- کدام عبارت معنای «ماهیت و اعتباری بودن آن» را در حکمت متعالیه، به نحو مناسب‌تری بیان می‌کند؟

سراسری ۱۴۰۳

۱) مفهومی که ذهن از حقیقت موجودات انتزاع می‌کند.

۲) مفهومی که تمایز و اختلاف موجودات به آن بر می‌گردد.

۳) مفهومی که از چیستی هر موجود در ذهن منعکس می‌شود

۴) چیستی موجودات که ساخته و پرداخته ذهن اشخاص است.

۹- کدام عبارت درست است؟ خارج از کشور ۱۴۰۲

۱) در نظریه دموکریتوس، اگر برخورد ذرات را تصادفی بدانیم، اتفاق به معنای نفی غایت‌مندی را پذیرفته‌ایم.

۲) این نظریه که جهان کنونی، در اثر انفجار یک ماده فشرده گسترش یافته، با وجود علت نخستین ناسازگار است.

۳) اگر بگوییم جهان طبیعت و موجودات آن، طیبک فرآیند تدریجی به تکامل رسیده‌اند، نوعی اتفاق را پذیرفته‌ایم.

۴) کسی که باور داشته باشد با وجود ایر در آسمان و سرمای هوا، ممکن است باران نبارد، اصل وجوب علی را نفی کرده است.

۱۰- کدام عبارت با برهان اخلاقی کانت سازگار است؟ خارج از کشور ۱۴۰۲

۱) وجود نفس غیر مادی را فرض می‌گیرد.

۲) نشان می‌دهد که چرا خدا باید وجود داشته باشد.

۳) انسان را به رعایت اصول اخلاقی دعوت می‌کند.

۴) با استفاده از مقدمات عقلی، وجود خدا را اثبات می‌کند.

۱۱- اشتقاق فیلسوفان به دو گروه عقل‌گرا و تجربه‌گرا به کدام مسأله مربوط می‌شود؟

خارج از کشور ۱۴۰۲

۱) اختلاف نظر در مورد برتری عقل بر حس

۲) نقش عقل در شناخت موجودات طبیعی

۳) قلمرو و محدودیت‌های قوه عقل

۴) کاربردهای مختلف مفهوم عقل

۱۲- اگر وجود جزء مفهوم ماهیت بود، آنگاه سراسری ۱۴۰۲

۱) دو مفهوم از یک واقعیت قابل انتزاع نبود

۲) وجود و ماهیت عین هم بودند

۳) هیچ ماهیتی با ماهیت دیگر تفاوتی نداشت

۴) همه ماهیات واجب‌الوجود بودند

سراسری ۱۴۰۲

۱۳ - کدام تعریف برای «معلول» مناسب تر است؟

- ① چیزی که علت به او وجود می دهد.
- ② چیزی که در حالت تساوی میان وجود و عدم است.
- ③ آنچه که به دیگری وابسته است.
- ④ آنچه که از دیگری هستیمی گیرد.

سراسری ۱۴۰۲

۱۴ - کدام عبارت درست است؟

- ① رخ دادن حوادث غیرمنتظره و پیش بینی نشده در طبیعت، نشان می دهد که قوانین طبیعی، قطعی نیست.
- ② هرگاه مجموعه ای از حوادث، طیبیک فرایند به نتیجه خاصی منتهی شوند، این فرایند باید برنامه ریزی شده باشد.
- ③ این نظر که موجودات زنده حاصل تکامل تدریجی موجودات ساده ترند، با اعتقاد به علیت سازگار نیست.
- ④ این تصور که جهان در اثر انفجار یک ماده بسیار فشرده گسترش یافته، علت نخستین را نفی می کند.

۱۵ - فرض سلسله ای نامتناهی از علت ها که هر علتی وابسته به علت قبل از خود باشد، کدام

سراسری ۱۴۰۲

نتیجه نهایی را به دنبال دارد؟

- ① وجود هیچ محلولی ضرورت پیدا نمی کند.
- ② تسلسل عمل نامتناهی پیش می آید.
- ③ مجموعه علت و معلول ها بی شمار می شوند.
- ④ به علتی که معلول نباشد، نمی رسیم.

۱۶ - کدام عبارت برای یک فیلسوف تجربه گرا غیر قابل پذیرش است؟ سراسری ۱۴۰۲

- ① روشی که عقل با آن به شناخت واقعیت می رسد، روش تجربی است.
- ② عقل انسان، قادر به شناخت قانون های طبیعت است.
- ③ انسان به کمک عقل، امور زندگی خود را تدبیر می کند.
- ④ عقل، نقشی در بررسی و اثبات درستی گزاره ها ندارد.

۱۷ - هر یک از موارد «الف» و «ب» به ترتیب، با کدام یک از عوامل زمینه ساز حیات عقلی جامعه نخواستۀ مسلمانان، تناسب بیشتری دارد؟

سراسری ۱۴۰۲

الف) قرآن کریم می فرماید: «اوست اول و آخر و اوست ظاهر و باطن.»
ب) پیامبر (ص) از میان دو گروه که یکی به عبادت و دیگری به گفت و گوی علمی مشغول بودند، به گروه دوم پیوست.

- ۱) طرح مباحث عقلی و فلسفی - تکریم علم به عنوان ثمرۀ خردورزی
 - ۲) طرح مباحث عقلی و فلسفی - دعوت به یادگیری علم در هر جا که باشد
 - ۳) ارزش قائل شدن برای خود اندیشه و خردورزی - طرح مباحث عقلی و علمی
 - ۴) ارزش قائل شدن برای خود اندیشه و خردورزی - تکریم پیوستۀ عالمان و دانشمندان
- ۱۸ - مناسب ترین دلیل برای اینکه ملاصدرا نام مهمترین کتاب فلسفی خود را براساس مراحل سفر عرفانی انتخاب کرده، کدام است؟

سراسری ۱۴۰۲

- ۱) وی در این کتاب، مراحل چهارگانه سفر عرفانی را تبیین عقلی و فلسفی کرده است.
 - ۲) در این کتاب، مباحث فلسفی متناظر با مراحل سفر عرفانی دسته بندی و تدوین شده اند.
 - ۳) مباحث این کتاب در مورد چگونگی سلوک به سوی حق و سپس بازگشت به خلق است.
 - ۴) ملاصدرا فیلسوفی عارف بود و عارفان معتقدند که سیر و سلوک انسان به سوی کمال، مراحلی دارد.
- ۱۹ - در کدام مورد نسبت میان موضوع و محمول در هر دو قضیه یکسان است؟

سراسری ۱۴۰۲

- ۱) آب مایعی بی رنگ است - فعل کلمه ای است که انجام کاری را می رساند ۳
- ۲) چوب عایق است. یکی از انواع ویروس ها، ویروس آنفلوانزا است.
- ۳) کره زمین دارای آب است. هر جسمی دارای مکان است.
- ۴) اکسیژن از انواع گازها است. فلز نوعی ماده است.

۲۰- هیوم، دلایل دکارت و دیگر فیلسوفان عقل گرا را درباره خداوند نامعتبر می‌داند، زیرا معتقد است:

سراسری ۱۴۰۲

- ① مهم‌ترین برهان بر اثبات وجود خدا، برهان نظم است.
 - ② هیچ نوع شناختی مستقل از حس و تجربه وجود ندارد.
 - ③ این براهین توانایی اثبات واجب‌الوجود بالذات را ندارند.
 - ④ برای اثبات خدا، فقط دلایل تجربی از اعتبار برخوردارند.
- ۲۱ - کدام یک، از مقدمات برهان فارابی بر اثبات خدا شمرده نمی‌شود؟

سراسری ۱۴۰۲

- ① فقط در صورتی که علت وجود داشته باشد، معلوم هم هست.
- ② ممکن است یک علت، در عین حال معلول هم باشد.
- ③ هر چه که واقعیت دارد، باید دارای علتی باشد.
- ④ بی‌شک، موجوداتی در جهان وجود دارند.

۲۲ - کدام عبارت بیانگر نظر فیلسوفان مسلمان است؟

سراسری ۱۴۰۲

- ① استفاده از استدلال‌های عقلی صرف، ممکن است نتایجی مخالف وحی در پی داشته باشد؛ در این صورت باید با تلاش علمی، از تعارض‌های ظاهری آن دو کاست.
- ② آنچه که معارف وحی را برای غیر پیامبران قابل فهم و استفاده می‌کند، عقل است و ایمان جاهلانه گمراه‌کننده و خطرناک است.
- ③ استدلال عقلی، شهود و وحی، راه‌هایی برای نیل به حقیقت‌اند؛ بنابراین در همه موضوعات به نتایج یکسان می‌رسند.
- ④ عالی‌ترین مرتبه شهود که وحی است و به پیامبران الهی اختصاص دارد، فقط از طریق تهذیب نفس قابل دستیابی است.

۲۳ - کدام عبارت دربارهٔ مشرب فلسفی ملاصد را نادرست است؟ سراسری ۱۴۰۲

- ① همهٔ مباحث فلسفی وی، از معیارهای پذیرفته شده در دانش فلسفه تبعیت می‌کنند.
- ② با آثار عرفا به خوبی آشنایی داشته و در شکل‌گیری نظام فلسفی او مؤثر بوده است.
- ③ در اثبات برخی حقایق فلسفی، از آیات قرآن به عنوان مقدمات استدلال‌هایش استفاده کرده است.
- ④ مکتب فکری او ثمرهٔ پیوند فلسفه‌های مشایی و اشراقی و بهره‌مندی از شهود قلبی و وحی قرآنی است.

۲۴ - کدام عامل نزد حکمای مسیحی قرون یازدهم تا سیزدهم میلادی، به حاکمیت عقل در برابر دین منجر شد؟ سراسری ۱۴۰۲

- ① کشف توانایی عقل برای اثبات و تبیین مسائل دینی
 - ② انشعاب فیلسوفان اروپایی به دو دستهٔ عقل‌گرا و تجربه‌گرا
 - ③ روی آوردن فیلسوفان به عقل و تبیین عقلانی مسائل دینی
 - ④ ناسازگارمیان تبیین عقلانی مسائل دینی با مبانی اولیهٔ کلیسای کاتولیک
- ۲۵ - کدام عبارت درست است؟ خارج از کشور ۱۴۰۱
- ① هر چه که فرض شود ضرورتاً دو حیثیت دارد: هستی و چیستی.
 - ② از میان نسب اربع، نسبت میان ماهیت یک چیز با وجود همان چیز، تساوی است.
 - ③ اشاره کردن به چیزی، بدون اینکه به نوعی وجود آن را باور داشته باشیم، غیر ممکن است.
 - ④ وقتی چیزی را واقعی می‌پنداریم و سپس می‌فهمیم وجود نداشته یعنی ماهیتش را نشناخته ایم.

۲۶ - نظریه فیلسوفان مسلمان دربارهٔ عقلی بودن اصل علیت، به کدام سؤال پاسخ می‌دهد؟ خارج از کشور ۱۴۰۱

- ① ذهن چگونه از تجربه، به رابطهٔ علیت پیمی‌برد؟
- ② انسان چگونه رابطهٔ علیت را درک کرده است؟
- ③ چرا پدیده‌ها خود به خود به وجود نمی‌آیند؟
- ④ ذهن چگونه رابطهٔ علیت را می‌سازد؟

۲۷ - شناخت کدام مورد به دانش عملی مربوط می‌شود؟ خارج از کشور ۱۴۰۱

- ① حد اعتدال قوای سه‌گانه نفس انسانی
 ② ویژگی ذاتی انسان و کارکردهای آن
 ③ بررسی تجرد یا مادیت نفس انسان
 ④ بررسی ویژگی‌های مغز انسان

۲۸ - ملاک درستی یا نادرستی یک گزاره از نظر یک فیلسوف کدام است؟

خارج از کشور ۱۴۰۱

- ① بتوان نوعی استدلال در درستی آن گزاره اقامه کرد.
 ② عقل بتواند درباره هستی و چیستی آن گزاره بیندیشد.
 ③ استدلال برهانی، مطابقت آن گزاره را با واقعیت اثبات کند.
 ④ استدلال‌های عقلی، سازگاری آن را با میانی و اصول فلسفه نشان دهند.

۲۹ - کدام عبارت، تفاوت حکمت اشراقی با حکمت مشایی را به نحو دقیق‌تری بیان می‌کند؟

خارج از کشور ۱۴۰۱

- ① بحث و استدلال را برای مطالعه مسائل وجود، کافینمی‌داند.
 ② اساس آن سلوک معنوی و عرفانی و مجاهدت با نفس است.
 ③ به جای فلسفه ارسطو و یونان، از حکمت ایران باستان بهره می‌برد.
 ④ به جای مسئله واقعیت و وجود، به مسئله نور و مطالب مربوط به آن می‌پردازد.

۳۰ - رابطه میان موضوع و محمول در قضایای «برخی دانشجویان دیپلمه نیستند و استوانه وزن ندارد

به ترتیب کدام است؟ سراسری ۱۴۰۱

- ① امکانی - امکانی
 ② امکانی - وجوبی
 ③ امتناعی - امتناعی
 ④ امتناعی - وجوبی

۳۱ - اولین مقدمه برهان حرکت ارسطو کدام است؟ سراسری ۱۴۰۱

- ① تسلسل محال است.
 ② در جهان حرکت وجود دارد.
 ③ محرکی وجود دارد که متحرک نیست.
 ④ اگر چیزی متحرک باشد، نباید متحرک باشد.

سراسری ۱۴۰۱

۳۲- کدام عبارت با نظرات ابن سینا سازگار است؟

۱) آنچه که با عنوان «عقل کل» یاد شده، نام دیگری برای خدا است که خود جزئی از عالم عقول است.

۲) مرحله عقل بالملکه مرحله‌ای است که عقل از حالت هیولاتی خارج شده و معلومات ساده‌ای را کسب کرده است.

۳) منزلت عقل فعال نسبت به عقل انسان، همان منزلت چشم نسبت به نور است، با چشم است که نور مشهود می‌شود.

۴) دستگاه تفکر و استدلال انسان در آغاز بالقوه است و شکوفایی آن مرحله به مرحله و نیازمند عالم عقول است.

خارج از کشور ۱۴۰۰

۳۳- کدام عبارت مورد توافق کانت و هیوم است؟

۱) درک علیّت از طریق حواس امکان‌پذیر نیست.

۲) مفاهیمی مانند علیّت، جزء ساختارهای ذهن انسان‌اند.

۳) انسان داده‌های حسی را، در قالب‌های ذهنی درک می‌کند.

۴) برای درک علیّت، باید هم از حس و هم از عقل استفاده کنیم.

۳۴- در کدام عبارت، لفظ «باید» نشان‌دهنده وجوب علی و معلولی است؟

خارج از کشور ۱۴۰۰

۱) برای نماز خواندن باید وضو گرفت.

۲) انسان باید راستگو و درستکار باشد.

۳) وقتی از مدرسه آمدی باید تکالیف را انجام دهی.

۴) وقتی در قفل نیست و اشکالی وجود ندارد، باید در باز شود.

خارج از کشور ۱۴۰۰

۳۵- کدام یک جزء مقدمات برهان حرکت نیست؟

۱) هر متحرکی نیازمند محرک است.

۲) تسلسل از نظر عقلی محال است.

۳) در عالم طبیعت حرکت وجود دارد.

۴) محرکی وجود دارد که خودش حرکت ندارد.

۳۶ - کدام عبارت، عقل عملی را به درستی و با دقت بیشتری توضیح می‌دهد؟

خارج از کشور ۱۴۰۰

- ① آن عقلی که به علوم عملی، یعنی بایدها و نبایدها، مهارت‌ها و فنون اختصاص دارد.
- ② جنبه‌ای از عقل که بایدها و نبایدها را مورد بررسی و شناخت قرار می‌دهد.
- ③ آن بُعد از وجود انسان که به انجام بایدها و پرهیز از نبایدها مبادرت می‌ورزد.
- ④ نوعی از عقل که به رفتارهای اختیاری و باید و نبایدهای او اختصاص دارد.

۳۷ - کدام عبارت درست است؟

خارج از کشور ۱۴۰۰

- ① این ویژگی، خاص دانش فلسفه است که درستتیا نادرستی گزاره‌های آن را استدلال و برهان تعیین می‌کند.
- ② فیلسوفان تجربه گرای مسلمان، بر خلاف گروه عقل گرا، استدلال تجربی و تمثیل را نیز در جای خود معتبر می‌دانند.
- ③ به اعتقاد فیلسوفان مسلمان، ایمانی که پشتوانه عقلی ندارد، می‌تواند عامل گمراهی فکریا عملی انسان گردد.
- ④ اصل در دانش فلسفه، تقویت مهارت‌های منطقی و تفکر فلسفی است و دانستن تفکرات سایر فیلسوفان ضرورتی ندارد.

۳۸ - موضوعی فرضی را در نظر می‌گیریم که هرگز مصداق خارجی نداشته و نخواهد داشت. کدام مطلب را درباره این موضوع با اطمینان می‌توان گفت؟

سراسری ۱۴۰۳

- ① تاکنون موجودی که علت تامه‌اش باشد، تحقق نیافته است.
- ② به دلیل نبودن همیشگی علت تامه، ممتنع بالذات است.
- ③ ذات این موضوع تاکنون از هستی امتناع داشته است.
- ④ این موضوع و علت آن، هیچ یک، امکان وجود ندارند.

۳۹- این عبارت مورد تأیید کدام گروه قرار خواهد گرفت؟

«کودک با مشاهده حوادث جهان، به مرور پیمی برد که میان برخی از پدیده‌ها نوعی توالی وجود دارد که تکرار می‌شود.»
سراسری ۱۴۰۳

① فقط فیلسوفان تجربه گرا

② فقط فیلسوفان عقل گرا

③ همه فیلسوفان عقل گرا و تجربه گرا

④ همه فیلسوفان تجربه گرا به جز هیوم

۴۰- کدام عبارت تفاوت اصلیمیان فیلسوفان مسلمان را با پراگماتیست‌های معناگرا، در باب معناداری زندگی بیان می‌کند؟
سراسری ۱۴۰۳

① اولین شرط معناداری زندگی، اثبات خدا با دلایل و مبانی عقلی است.

② تا وقتی که خدا را با عقل باور نکنیم، نمی‌توانیم حضور او را احساس کنیم.

③ لازمه معناداری زندگی نه تنها پذیرش خدا، بلکه اثبات عقلی صفات اوست

④ باور خدا و برقراری ارتباط با اوست که سامان بخش یک زندگی معنادار است.

۴۱- کدام عبارت نادرست است؟

سراسری ۱۴۰۳

① هیچ فیلسوف پوزیتیویستی، منکر نقش عقل، در یافته‌های انسان از واقعیت‌های جهان هستی نیست.

② اختلاف میان فیلسوفان غربی درباره محدودده کارآمدی عقل، با تأثیرپذیری از ترجمه آثار ابن‌سینا و ابن‌رشد آغاز شد.

③ امروزه در اروپا عقل به عقل تجربی تقلیل یافته، اما کارکردهای عقل اعتبار خود را به کلی از دست نداده است.

④ دکارت و عقل‌گرایان پس از وی، درباره عقل و ماهیت آن با فیلسوفانی مانند ارسطو و ابن‌سینا اختلاف اساسی دارند.

۴۲- با توجه به اصل علیت و فروع آن، کدام نتیجه قابل قبول است؟

خارج از کشور ۱۴۰۲

- ① امکان ندارد دو پدیده مشابه، از دو علت متفاوت ناشی شده باشند.
- ② هر گاه دو پدیده، همواره همراه یکدیگر وجود پیدا کنند، حتماً یکی از آن‌ها علت و دیگری معلول است.
- ③ هر گاه یک پدیده دارای آثار متفاوتی باشد، می‌توان از وجود یکی از آن آثار، وجود دیگری را احتمال داد.
- ④ اگر از همکاری چند پدیده با یکدیگر، اثر خاصی پدید آید آن اثر را می‌توان به تک تک پدیده‌ها نسبت داد.

۴۳- کدام گزاره در مرحله عقل بالملکه و کدام یک در مرحله عقل بالفعل، قابل درک و دریافت است؟
خارج از کشور ۱۴۰۲

- ① هر مجموعه‌ای زیر مجموعه‌اش را در بر می‌گیرد. - برخی از گزاره‌ها با استدلال قابل اثبات‌اند.
 - ② همه فلزها بر اثر حرارت منبسط می‌شوند. - یک عبارت نمی‌تواند هم تصور باشد و هم تصدیق.
 - ③ انسان دارای قوایی برای شناخت واقعیات است. - موجود مادی جاندار است یا بی جان.
 - ④ هر مثلثی سه زاویه دارد. - ذهن بر اساس قواعد خاصی عمل می‌کند.
- ۴۴- کدام عبارت به ترتیب، بیانگر شباهت و تفاوت نظر دکارت با کانت در حوزه معرفت‌شناسی است؟
سراسری ۱۴۰۲

- ① حواس و عقل، هر یک، یافته‌های خاص خود را دارند. - پایه‌های عقلانی علوم تجربی از طریق تجربه قابل دستیابی نیستند.
- ② معرفت به وجود نفس مجرد، از تجربه حاصل نشده است. - با استدلال عقلیمی‌توان وجود خدا را اثبات کرد.
- ③ مفهوم علیت در قوه ادراکی انسان وجود دارد. - روش عقلی، تنهایی از روش‌های شناخت پدیده‌ها است.
- ④ درک مصادیق علیت، توسط حواس صورت می‌گیرد. - درک وجود خدا، نیازی به حس و تجربه ندارد.

۴۵ - به ترتیب هر یک از موارد زیر با کدام مرحله از مراحل عقل مرتبط است؟

سراسری ۱۴۰۲

- هر مجموعه‌ای زیر مجموعه‌های خود را دربر می‌گیرد.
- حیوانات یا خزنده هستند یا بر روی دو پا راه می‌روند.
- دو قضیه متضاد قابل جمع در صدق نیستند.

① عقل بالفعل - عقل بالفعل - عقل بالفعل

② عقل بالفعل - عقل بالفعل - عقل بالسلکه

③ عقل بالملکه - عقل بالفعل - عقل بالملکه

④ عقل بالملکه - عقل بالملکه - عقل بالملکه

۴۶ - کدام مورد، عبارت را هماهنگ با نظر تجربه گرایان و به درستی کامل می‌کند؟

سراسری ۱۴۰۳

«انسان بارها مواردی مانند سوختن چوب پس از آتش گرفتن یا روشنی زمین پس از طلوع خورشید را مشاهده کرده و ...»

① تصور کرده است که میان این گونه پدیده‌های متوالی، رابطه‌ای تخلف ناپذیر وجود دارد.

② متوجه شده است که میان برخی پدیده‌ها، نوعی رابطه ضروری برقرار است که آن را علیت می‌نامیم.

③ نتیجه گرفته است که کشف پدیده‌های متوالی، فقط از طریق تجربه و آزمایش امکان‌پذیر است.

④ کشف کرده که اصل علیت، مصادیقی دارد مانند سوختن چوب در آتش یا روشنی زمین در اثر طلوع خورشید.

۴۷ - کدام عبارت با دیدگاه‌های ابن‌سینا سازگاری بیشتری دارد؟

سراسری ۱۴۰۳

① شناخت جهان طبیعت به مدد مشاهده، استقرا، روش تجربی و براساس اصول عقلانی امکان پذیر می‌شود.

② مشاهده دقیق، استقرا و آزمایش‌های مکرر، دانشمند را به یک بینش کلی نسبت به مراتب وجود می‌رساند.

③ با بررسی و مطالعه تجربی تک‌تک موجودات جهان، وجود یک مبدأ که خالق نظام احسن است، اثبات می‌شود.

④ هر یک از موجودات عالم، طبیعتی دارد که هم آثار آن موجود را تعیین می‌کند و هم منشأ آثار کل عالم طبیعت می‌شود.

۴۸ - کدام عبارت با دیدگاه‌های افلاطون ناسازگار است؟

خارج از کشور ۱۴۰۱

① نظم، از عقل ناشیمی‌شود و در آن ریشه دارد.

② ساختار کلی جهان را با چند خدایینمی‌توان توضیح داد.

③ امر تغییر ناپذیر را فقط با تعقل می‌توان درک کرد.

④ مثال خیر چون خورشیدی است که از حقیقت پر تو می‌گیرد.

۴۹ - کدام عبارت وجه تمایز برهان خاص ابن‌سینا و ملاصدرا را در اثبات خدا به نحو دقیق‌تری بیان

می‌کند؟ خارج از کشور ۱۴۰۱

① ملاصدرا برخلاف ابن‌سینا، ماهیت را نسبت به وجود و عدم علی‌السویه نمی‌داند.

② ابن‌سینا از رابطه میان علت و معلول استفاده می‌کند و ملاصدرا از رابطه بی‌نیاز و نیازمند.

③ ابن‌سینا از تساوی موجودات نسبت به وجود و عدم می‌گوید و ملاصدرا از فقر آن‌ها نسبت به غنی بالذات.

④ ملاصدرا هستی موجود را عین وابستگی او می‌داند و ابن‌سینا تساوی ذات موجود نسبت به

وجود و عدم را ملاک نیازش

۵۰- نتیجه فلسفی کاربرد هراکلیتوس از مفهوم «لوگوس» در کدام عبارت به نحو مناسب‌تری بیان شده است؟

خارج از کشور ۱۴۰۱

- ① سخن انسان در واقع، اندیشه‌هاییک حقیقت متعالی است.
- ② حقیقتی برتر از عقل انسان وجود دارد که عقل مظهر او است.
- ③ آنچه در ذهن انسان است، با کلام ظاهر می‌شود و به دیگران می‌رسد.
- ④ لوگوس، هم به معنای وجود متعالی و هم به معنای کلمه و سخن است.

۵۱ - ملاصدرا کدام عبارت را می‌پذیرد؟

خارج از کشور ۱۴۰۱

- ① اصالت وجود می‌گوید اگر برای مثال یک کبوتر را در نظر بگیرید، مایزاء واقعیت، وجود این کبوتر است و کبوتر بودنش، همان وجود داشتنش است.
- ② ذهن عادی چنین می‌فهمد که در جهان ماهیت‌هایی مانند انسان و اسب و شیر هست که مفهوم مشترک وجود را به نحو یکسان از آن‌ها می‌فهمیم.
- ③ هنگامی که زرد آلودی را جلوی چشمان خود می‌گیریم و با دقت به آن می‌نگریم، ذهن ما وجود زرد آلو را هم، از زرد آلو بودن آن نتیجه می‌گیرد.
- ④ حقیقت مانند کانون تور است که هم نور ضعیف و هم نور قوی در آن هست و ترکیب نور قوی و نور ضعیف، همان ترکیب ماهیت و وجود است.

۵۲ - کدام عبارت درست است؟

سراسری ۱۴۰۲

- ① درک علت برخی از حوادث، به استفاده از حس و تجربه نیازی ندارد.
- ② از نظر هیوم، ضرورت میان علت و معلول نوعی تداعی در ذهن ایجاد می‌کند.
- ③ دکارت معتقد است انسان علت هر معلولی را با درکی قطری، متوجه می‌شود.
- ④ همه فیلسوفان توافق دارند که بدون تلاش‌های تجربی، پذیرش علّیت ممکن نیست.

۵۳ - کدام عبارت درست است؟

سراسری ۱۴۰۱

- ۱) معلول با صرف نظر از علت خود، امکان ذاتی دارد؛ اما غیرممکن است که با وجود علت تامه یا ناقصه، بر حالت امکان ذاتی باقی بماند.
- ۲) هیچ فیلسوفی وجود ندارد که وقوع اتفاقی حوادث را امکان‌پذیر بدانند، به عبارت دیگر همگی باور دارند که میان هر حادثه یا علل آن، رابطه ضروری برقرار است.
- ۳) اگر فیلسوفی معتقد باشد که اصل سنخیت از طریق تجربه به دست می‌آید، نمی‌تواند وقوع اتفاق - به معنای نفی اصل سنخیت - را در حوادث بعدی، غیر ممکن بداند.
- ۴) هر چند هیوم، معتقد است رابطه ضروریمیان علت و معلول یک موضوع حسی نیست، اما در نهایت از یک راه تجربی آن را تبیین می‌کند؛ یعنی اصل علیت را تجربیمی‌داند.

۵۴ - کدام عبارت درست است؟

سراسری ۱۴۰۱

- ۱) یکی از نتایج مهمی که ابن‌سینا از برهان خاص خود بر اثبات خدا می‌گیرد این است که واجب‌الوجود بالغیر وجود دارد.
- ۲) فارابی و ابن‌سینا در براهین خود بر اثبات خدا، هر یک به شیوه‌ای، اصل علیت را مورد تبیین و بررسی قرار داده‌اند.
- ۳) فیلسوفان مسلمان براساس این اصل که هر چیز علتی دارد، نتیجه می‌گیرند که سلسله علت‌های جهان به یک علت غیرمعلول منتهی می‌شود.
- ۴) هر برهانی که اثبات کند، در رأس سلسله علل، باید یک علت غیر معلول باشد، در عین حال که محال بودن تسلسل را نشان داده، وجود خدا را هم اثبات کرده است.

۵۵ - شناخت کدام مورد به دانش عملی مربوط می‌شود؟

سراسری ۱۴۰۱

- ۱) قوانینی که دلایل اقول و نابودی تمدن‌های انسانی را نشان می‌دهند.
- ۲) عواملی که باعث شده رفتار انسان از سایر انواع حیوان متمایز باشد.
- ۳) قوانینی که در تأمین عدالت اجتماعی و اقتصادی مؤثر هستند.
- ۴) عواملی که باعث مقاومت بدن در مقابل بیماری‌های شوند.

۵۶- با توجه به نظام فلسفی ملاصدرا، کدام عبارت درست است؟ سراسری ۱۴۰۱

① برهان خاص ملاصدرا در اثبات خدا، فقط با در نظر گرفتن اصالت وجود، وحدت حقیقت و مراتب داشتن آن، قابل فهم و تبیین است.

② ملاصدرا براساس سه اصل اصالت و وحدت وجود و مراتب داشتن آن، نظام جهان را تبیین می‌کند و حق را غنی بالذات و خارج از این نظام می‌داند.

③ براساس اصل اصالت وجود، تنوع و کثرتی که در موجودات جهان وجود دارد، حاکی از وجودهای مختلفی است که همگی از وجود یگانه‌ای هستی گرفته‌اند.

④ تفاوت ملاصدرا با عارفان در مسئله وحدت حقیقت وجود این است که وی آن را مستدل می‌کند و نشان می‌دهد که کثرت، به جنبه ماهوی موجودات باز می‌گردد.

۵۷- حمل دارای دو قطر مساوی بر «مربع»، از نظر نسبت، مانند کدام حمل است؟

خارج از کشور ۱۴۰۰

① دوزنقه بر شکل ② متساوی الاضلاع بر مثلث

③ مثلث بر دارای اضلاع ④ دارای زاویه بر مستطیل

۵۸- کدام مورد با نظرات فیلسوفان مسلمان سازگار است؟ خارج از کشور ۱۴۰۰

① معناداری زندگی انسان بدون پذیرش واقعی وجود خدا، غیر ممکن است.

② مقدمه مشترک همه براهین اثبات خدا، نیازمندی هر موجودی به علت است.

③ عقل وجود خدا را اثبات می‌کند و این، برای معنابخشی به زندگی کافی است.

④ فیلسوف، وجود خدا را به دلایل دینی می‌پذیرد و سپس می‌کوشد تا وجود او را اثبات کند.

۵۹- کدام عبارت با نظرات ملاصدرا سازگار است؟ خارج از کشور ۱۴۰۰

① آنچه اصیل است، وجود است و ماهیت انتزاعی است، یعنی هیچ گونه واقعییتی ندارد.

② میان وجود و ماهیت، وجود امری واقعی و ماهیت مفهومی ساخته و پرداخته ذهن افراد است.

③ ذهن عادی و طبیعی انسان، در مسئله اصالت وجود یا ماهیت، حقیقت را وارونه نشان می‌دهد.

④ وحی و شهود را باید در فلسفه به همان نحوی به کار گرفت که عقل و استدلال به کار می‌روند.

خارج از کشور ۱۴۰۰

۶۰- کدام عبارت مورد اختلاف ابن سینا و ملاصدرا است؟

- ① انسان حقیقتی دو بعدی دارد.
- ② روح موجودی مجرد با ظرفیت بی پایان است.
- ③ روح، موجودی غیر زمینی و از جنس مجردات است.
- ④ هر اتفاقی برای جسم رخ دهد، روح خبردار می شود.

WWW.20SHOO.IR